

36

Laga skifte i Ericstorp, Ödeshög, med början 1840

I juli 1969 fick jag av landstingsman Nils Ek, Erikstorp, låna utdrag ur handlingarna från laga skifte i Ericstorp, Ödeshög, som han skaffat från länets lantmäterikontor. Anteckningar ur detta.

Lantmätaren P. O. Söderström inställde sig den 16 maj 1840 å rusthållarhemmanet Ericstorp för att verkställa laga skifte. Närvarande var:

För 1/2 hemman Ericstorp Nils Andersson
 1/4 Herr Hof Rätts Commissarien Nelsson
 11/48 delar Pharmed Jonsson
 1/48 del som eges af Petter Larsson i Svemb infann sig ingen. Av angränsande lät sig ingen avhöra.

Närvarande inom häradet valde gode män var kyrkvärden Lars Petter Swensson i Hillingstad och Jonas Fredricsson i Tjogby.

Karta över hemmanet, upprättad 1795 av E. P. Zetterstedt, föredes.

Protokollet undertecknades av lantmätare Söderström samt av Nelsson, Nils Andersson och Johannes Nilsson. Pharmed Johansson nekade sin underskrift utan att därför uppge något egentligt skäl intyga närvarande gode män, Lars P. Swensson Jonas Fredrikson

Den 29 september samlades man igen och begav sig då ut på ägor-na.

Den 3 augusti 1841 fortsattes skiftet. Då beslöts bl. a., att eftersom hemmaness grenadier har åkertegar i gårderna, vilka borde rätas ut, så skulle krono- och regementsombud rekvireras till ett nytt sammanträde.

Den 16 oktober träffades man, nu med ombud från annat håll, nämligen "Å Kongl. Majts och Kronans wägnar: Herr Fält Commissarien Billroth" och "Å Kongl. 2dra Lif Grenadier Regimentets wägnar Herr Capitainen C. A. Sjöbohm".

"I Publike Ombuds och Parters närvaro blef Grenadierjorden uppmätt, och kommer densamma i mohn af innehaf att förläggas Wäster om vägen intill Marks rågång å trakterna nr 12, 13 och 14, 15, etc., dock anmärkes härwid att den gamla ängavägen utmed nämnde Rågång bibehålles vid sitt gamla läge".

"Den på Storskogen belägna och tjenligt ställe inhägnade Grenadierlycka bibehålles utan rubbning wid sin nuvarande häfd".

Den 1 november samling igen. En lång rad detaljfrågor avgjordes. Bl. a. stadgades, att ingen odlingsrättning skulle utgå, därför att varje delägare "kommer att efter ~~odlingsrätt~~ hemmanstal erhålla någorlunda proportion af gamla åkern".

Mot slutet kom andra frågor upp. Hof Rätts Commissarien Nelsson åtog sig att utflytta och yrkade att få sin åkerjord förlagd in till Ödeshögs rågång i söder och norr om utfartsvägen. De övriga delägarna, "som påstodo quarboenderätt", förklarade sig belåtna med Nelssons "project".

Den 20 december 1841 inställde sig lantmätare Söderström på nytt på hemmanet Ericstorp för att avsluta laga skiftet. Det gjordes en del småändringar i tidigare överenskommelsen.

Den 25 augusti 1842 sammanträdde för slutlig behandling. Närvarande:

För 1/4 dels mtl Herr Hof Rätts Kommissarien Nelson
1/4 dels mtl Pharman Johansson
1/2 ~~del~~ t Bils Andersson såsom ensam-delegare

Såsom biträdande Gode Män Rusthållarne Lars Petter Sweensson i Hagen och Jonas Fredricsson i Tjogby.

§ 14

Sedan Skiftesman enligt föregående protocolsbeslut ånyå utarbetat Skiftesläggningen, förevisades densamma parterne, hvar efter rörläggning företogs.

Den 26 augusti 1842.

§ 15

Sedan Rörläggning och utstakning i ofwan antecknade parter närvaro ~~blifvit~~ blifvit verkställd, företogs ~~utstakning~~ ~~utstakning~~ värdering av den utflyttades hus, på så sätt värderingsinstrumentet vidare upplyser, och överenskommo delegarne, att nya källor, såväl till Herr Hof Rätts Kommissarien Nelsson, som till Pharman Jonsson, kommer på gemensam bekostnad upptagas, emedan någon serskilld ersättning i detta afseende icke kunde för närvarande bestämmas.

§ 16

Delegarne utvälja Pharman Jonsson att förwara det till laga skiftet hörande handlingar.

§ 17

Sedan ingenting vidare war att anföra förklarades förrättningen slutad, och att densamma med densamma missnöjde eger deremot anföra klander hos Ordföranden i Häradets ÄgodelningsRätt inom Sextio dagar från den dag, handlingarne emot bevis delegarne öfwerlemnas.

Betygar utsupra

På Embetets vägnar:

P. O. Söderström

Förestående protokoll erkännes:

Nelsson

med reservation i afseende på Husvärderingen

Öfrige delägare nekade protocollet underskrifva utan att uppgifva någon orsak intyga närvarande Gode Män:

Lars P. Svensson

Jonas Fredrikson

Därefter följer beskrivningar.

Ego - beskrifning vid Laga Skiftet inom Rusthållshemmet Ericstorp.
År 1842.

Det anges nummer, vägar, grader samt areal och taxering på inrösningsjord och avröningjord.

Det finns också en grenadierjord.

Vidare finns liknande uppgifter för A 1/2 mantal Ericstorp Nils Andersson samt för B 1/4 mtl Pharman Johansson och C 1/4 mtl Herr Hof Rätts Kommiss. Nelsson och D redovisning av att grenadiejorden finns, men inga detaljer.

Rätteligen uträknadt och fördelat: Betygar: På Embetets vägnar:
P. O. Söderström

Därefter följer på ett par sidor, ~~nej~~ Kongl. Maj:ts utslag över besvär som Rusthållaren Farman Johansson ~~besvär~~ anfört.

De gällde, att Kongl. Maj:t skulle med återställande av försuten tid låta Lysings härads Ägodelningsrätt ta upp ärendet till behandling, vilken den vägrat, eftersom Johansson hade kommit in för sent med besvären.

Kongl. Maj:t sade nej. Dessutom måste Johansson betala ägodelningsfättens och skiftesmannens sammanträdeskostnad med 31 rdr och 46 skilling banko.

Kongl. Maj:t har i Näder låtit sig föredragas dessa underådigga besvär och ansökning; Men finner skäl icke vara anfördt, föranledande till ändring i Ägodelnings Rättens Utslag, eller till bifall å klagandens anhållan om resning i målet. Det wederbörande till underådig efterrättelse länder.

OBCAR
(L S)

/C. G. Hoffstedt

Den 3 maj 1844 kom alltså regeringens utslag. Den 31 augusti samma år infann sig P. O. Söderström för att förrätta laga stängsel-delning. Närvarande: Pharman Jonsson, Johannes Nilsson och kommissari Nelsson. Senare anlände också från hemmanet Mark Natanael Andersson.

Utförliga bestämningar om stängsel mot Bossgården, Åhleryd, Grimshult Rödebohl, Äng, Svemb.

Den 10 september nytt sammanträde, varvid även infann sig nämndemannen Niclas Wallander från Åhleryd, Johannes Johansson från Grimshult och Johannes Persson från Rödebohl. Noggranna bestämningar om rågångar och stängsel överenskomms.

Slutligen finns en av P. O. Söderström upprättad beskrivning över vad Ericstorps gård innehöll av åker, äng och hagmark. Där finns också noterat: 1 Dräng o. 1 piga på Ericstorpet - 1 par dragare Svemb Stamrote. Öninge är augment ensamt under Ericstorp.